

Освітнянське джерело

Офіційне видання
за комунальної установи
«Міський методичний кабінет»
№11 грудень 2019 року

**ВІТАЄМО ПЕРЕМОЖЦІВ І ТУРУ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КОНКУРСУ "УЧИТЕЛЬ РОКУ-2020!"
(докладніше читайте на стор. 2)**

Бохун Ірина Германівна,
вчитель зарубіжної
літератури КЗ «НВК: ЗШ I-
III ст. – гімназія №23 ВМР

**Козлова
Світлана Вікторівна,**
вчитель хімії КЗ «НВК: ЗШ
I-III ст. – гімназія №6 ВМР

**Черниш
Тетяна Анатоліївна,**
вчитель початкових класів
КЗ «НВК: ЗШ I-III ст. –
гімназія №23 ВМР

**Книш
Анастасія Вікторівна,**
вчитель початкових класів
КЗ «ЗШ I-III ст. №22 ВМР

**Роїк
Сергій Володимирович,**
вчитель історії
КЗ «ЗШ II-III ст. №31 ВМР

**Сольська Людмила
Петрівна,**
вчитель хімії
КЗ «ЗШ II-III ст. №20 ВМР

В номері:

Т.М. Дрозд «Вітаємо переможців першого туру Всеукраїнського конкурсу "Учитель року – 2020"». Конкурси фахової майстерності	2
С.В. Мошенська «Поради вчителям, які працюють в інклюзивному класі». 3 досвіду роботи.....	5
О.В Мудренко «Сільське господарство України. Рослинництво». Панорама творчих уроків.....	8
В.М. Хмелевський «Техніка виконання передачі та ведення м'яча на уроці баскетболу». Панорама творчих уроків	12
П.В. Кравчук «Металургійний комплекс України». Панорама творчих уроків	19
Т.В. Докійчук «Уважність – основа комунікативної компетентності педагога». Сторінка психолога.....	23

**Вітаємо переможців першого туру Всеукраїнського конкурсу
"Учитель року – 2020"**

Дрозд Тетяна Михайлівна,

методист з навчальних дисциплін

*комунальної установи "Міський методичний кабінет", спеціаліст вищої
кваліфікаційної категорії*

З 16 жовтня по 22 листопада 2019 року проведено перший (зональний) тур всеукраїнського конкурсу «Учитель року - 2020» у номінаціях: «Зарубіжна література», «Історія», «Початкова школа», «Хімія».

Для участі в зональному турі м. Вінниці зареєструвалися та надали матеріали 34 педагоги, що працюють у закладах загальної середньої освіти й професійно-технічної освіти Вінницької ОТГ, а саме: 6 вчителів зарубіжної літератури (ЗЗСО №№ 2, 10, 23, 30, Вище художнє ПТУ № 5 м. Вінниці, Вінницький центр профтехосвіти переробної промисловості), 4 вчителі історії (ЗЗСО №№ 9, 20, 31, 33), 15 вчителів початкової школи (ЗЗСО №№ 2, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 15, 20, 21, 22, 23, 33), 9 вчителів хімії (ЗЗСО №№ 1, 2, 6, 10, 20, 21, 22, 33, Вище художнє ПТУ № 5 м. Вінниці).

Щороку Конкурс зазнає змін і висуває перед учасниками нові вимоги. Цьогоріч особливості освітнього процесу в початковій школі продемонстрували вчителі, натхненні ідеями Нової української школи. Учителям історії знадобились уміння організувати навчання з погляду багаторакурсності та багатоперспективності історичних подій і явищ. На учителів хімії очікували методичний квест та експериментальне завдання в хімічній лабораторії. Конкурсанти в номінації «Зарубіжна література» презентували майстерність з організації аналізу поетичного твору.

Учасники продемонстрували достатній та високий рівні професіоналізму й творчого потенціалу, фахову й методичну компетентність у спрямуванні освітнього процесу на формування ключових та предметних компетентностей учнів, шляхи реалізації наскрізних змістових ліній та урахування вікових особливостей дітей, доцільне використання інноваційних технологій та професійно необхідні навички володіння ІКТ, відповідність застосованих методів та прийомів власній педагогічній ідеї та змісту навчання.

Оцінювання роботи конкурсанти під час проведення випробувань здійснювалось членами журі відповідно до критеріїв, розроблених Міністерством освіти і науки України. Поетапний перебіг міського туру конкурсу висвітлювався на сайті КУ «Міський методичний кабінет».

Оргкомітет та журі конкурсу висловлюють вдячність комунальним закладам загальної середньої освіти, що надали організаційну підтримку в проведенні конкурсних випробувань: «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 3

ім. М. Коцюбинського Вінницької міської ради» (директор – Лепко Н.І.), «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 4 ім. Д. І. Менделєєва Вінницької міської ради» (директор – Загородній С.П.), «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів – гімназія № 6 Вінницької міської ради» (директор – Тітова Н.А.), «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 11 Вінницької міської ради» (директор – Середюк В.В.), «Фізико-математична гімназія № 17 Вінницької міської ради» (директор – Нестюк В.М.), «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 18 Вінницької міської ради» (директор – Мельник А.В.), «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 21 Вінницької міської ради» (директор – Космина А.С.), «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 22 Вінницької міської ради» (директор – Розторгуєва Г.С.), «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 27 Вінницької міської ради» (директор – Терновой О.А.), «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 35 Вінницької міської ради» (директор – Нальотова-Дубкова Т.Г.), «Вінницький технічний ліцей» (директор – Пастух С.К.). Дякуємо за співпрацю педагогічним та учнівським колективам зазначених закладів!

Вітаємо переможців I (зонального) туру конкурсу «Учитель року - 2020», які посіли III місце у відповідних номінаціях:

- номінація «Зарубіжна література»: Поліщук Аллу Григорівну, вчителя зарубіжної літератури КЗ «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів – гімназія № 2 Вінницької міської ради»;

- Грамарчук Людмилу Володимирівну, вчителя зарубіжної літератури КЗ «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів – гімназія № 30 ім. Тараса Шевченка Вінницької міської ради»;

- номінація «Історія»: Каптолу Тамару Іванівну, вчителя історії КЗ «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 9 Вінницької міської ради»;

- номінація «Початкова освіта»: Майську Людмилу Іванівну, вчителя початкових класів КЗ «Загальноосвітня школа I ступеня № 5 Вінницької міської ради»;

- номінація «Хімія»: Паламарчук Олену Олександрівну, вчителя хімії КЗ «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів – гімназія № 2 Вінницької міської ради»;

- Патлатюк Катерину Олексіївну, вчителя хімії КЗ «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 10 Вінницької міської ради».

Вітаємо переможців I (зонального) туру конкурсу «Учитель року - 2020», які посіли II місце у відповідних номінаціях:

- номінація «Зарубіжна література»: Сабчук-Шкарпету Аллу Володимирівну, вчителя зарубіжної літератури КЗ «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 10 Вінницької міської ради»;

- номінація «Історія»: Герасимович Ірину Станіславівну, вчителя історії КЗ «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 20 Вінницької міської ради»;

- Кіслову Валентину Анатоліївну, вчителя історії КЗ «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 33 Вінницької міської ради»;

- номінація «Початкова освіта»: Форостяну Оксану Олександрівну, вчителя початкових класів КЗ «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 33 Вінницької міської ради»;

- Краєву Галину Іванівну, вчителя початкових класів КЗ «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – гімназія № 6 Вінницької міської ради»;

- номінація «Хімія»: Остренюк Тетяну Валентинівну, вчителя хімії КЗ «Гуманітарна гімназія № 1 імені М.І. Пирогова Вінницької міської ради».

Вітаємо переможців І (зонального) туру конкурсу «Учитель року - 2020», які посіли почесне І місце у відповідних номінаціях:

- номінація «Зарубіжна література»: Бохун Ірину Германівну, вчителя зарубіжної літератури КЗ «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – гімназія № 23 Вінницької міської ради»;

- номінація «Історія»: Роїка Сергія Володимировича, вчителя історії КЗ «Загальноосвітня школа ІІ-ІІІ ступенів № 31 Вінницької міської ради»;

- номінація «Початкова освіта»: Черниш Тетяну Анатоліївну, вчителя початкових класів КЗ «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – гімназія № 23 Вінницької міської ради»;

- Книш Анастасію Вікторівну, вчителя початкових класів КЗ «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 22 Вінницької міської ради»;

- номінація «Хімія»: Козлову Світлану Вікторівну, вчителя хімії КЗ «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – гімназія № 6 Вінницької міської ради»;

- Сольську Людмилу Петрівну, вчителя хімії КЗ «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №20 Вінницької міської ради».

Отже, зональний тур всеукраїнського конкурсу «Учитель року - 2020» у м. Вінниці завершено. Бохун Ірина Германівна, Роїк Сергій Володимирович, Черниш Тетяна Анатоліївна, Козлова Світлана Вікторівна представлятимуть наше місто в регіональному турі Конкурсу. Бажаємо успіхів!

Поради вчителям, які працюють в інклюзивному класі

Мошенська Світлана Василівна,

вчитель початкового інклюзивного класу комунального закладу

«Загальноосвітня школа I-III ступенів №14 Вінницької міської

ради»

Інклюзивний клас створено в комунальному закладі «Загальноосвітня школа I-III ступенів №14 Вінницької міської ради» у 2017 році.

Як утримати увагу

Працювати в інклюзивному класі непросто, адже вчителі не мають стандартної загальної програми (у дитини з ООП індивідуальна) та спеціальної підготовки. Відбувається один і той самий урок, але завдання в учнів різні, в межах двох програм. Педагог щоразу продумує, як їх поєднати.

Варто прогнозувати моменти, коли учень з ООП почне втомлюватися. У дітей з порушеннями інтелекту така проблема чіткіше виражена, ніж у інших. Учитель має володіти прийомами, щоб привернути увагу та повернути до навчального процесу. Найпростіші з них — «пастка уваги». Треба запитати щось дуже просте: «Де в нас годинник? Скільки в мене очей?» Дитина мимоволі перемкне увагу.

Глибший вплив — спеціальні вправи, які підвищують організованість мозкових механізмів дитини, тобто її адаптацію до зовнішнього середовища. Методи сенсорно-моторної інтеграції розробила професор, доктор психологічних наук Тетяна Скрипник, яка має років досвіду роботи з такими здобувачами освіти.

учня

15

Як поєднати індивідуальні траєкторії

Навчання учня з ООП у класі залежить від того, наскільки він задіяний на основних уроках, скільки часу йому під силу проводити разом з однокласниками. Наш учень навчається в 4-му класі, а реальні знання — на рівні 1-й класу.

Тож, наприклад, чотири рази на тиждень він вчиться на своєму рівні, а на п'ятий — інтегрується в навчальну діяльність 4 класу на уроках природознавства, трудового навчання, образотворчого мистецтва. Вчитель інклюзивного класу так організує урок, щоб робота була груповою чи в парах. Учні з особливими освітніми потребами надають певну роль, навіть якщо він ще не готовий опанувати матеріал на рівні 4 класу. Скажімо, на математиці оформлюють задачу на ватмані. Дитина може принести матеріали, намалювати, прокоментувати — зробити свій внесок, щоб відбувалася співпраця, виконати завдання на дошці і отримати підтримку однокласників.

Учень може провести в 4 класі кілька уроків, а потім перейти до ресурсної кімнати. Визначеної кількості годин, які дитина має провести в класі, немає — усе за потребами конкретного учня. Тож вчитель має бути готовий до варіативності, змін у ході уроку залежно від реальної ситуації.

П'ять «помічників» педагога *Індивідуальна програма розвитку*

В індивідуальному навчальному плані прописують навички та знання, які є в дитини на початку вересня, а також цілі на рік. Академічні — що учень має опанувати за 9 навчальних місяців. Смарт-цілі: досяжні зміни в тих сферах життя, які заважають дитині добре адаптуватися. Скажімо, встановлення зорового контакту під час звернення до дитини — затримувати на дорослому до 4 секунд погляд 9 з 10 разів. Результат має бути конкретно обчислюваним. Працюють над його досягненням командою. Приміром, у випадку із зоровим контактом і батьки, і вчитель дають бажане лише після того, як дитина подивиться в очі.

Щоденник взаємодії команди

До команди входять заступник директора з НВР, класний керівник, вчитель музики, фізкультури, асистент, шкільний психолог. Кожен може додати ціль. Наприклад, вчитель фізкультури — щоб учень міг стояти у шерензі та брати участь в командних іграх. Асистент — щоб дитина вміла працювати в парі і самостійно. Вчитель — швидше включатися швидше в урок, не відволікатися на сторонні речі протягом виконання навчальних завдань. Взаємодія регулюється, щоб не перевантажувати дитину, рівномірно розподіляти діяльність, щоб учень знав, як і скільки йому працювати.

Комунікативний паспорт

Його обов'язково створюють на початку навчального року. Туди занесено важливі дані про дитину з особливими освітніми потребами. Для педагогів він необхідний, щоб краще взаємодіяти з дитиною і зробити середовище максимально комфортним для неї. А для однолітків — щоб краще розуміти свого однокласника. Там вказано, як звуть дитину, скільки їй років, як вона комунікує з іншими, її вподобання, чого не любить. Це може бути інформація про те, що учень невербальний та спілкується картками PECS (альтернативний засіб спілкування за допомогою обміну малюнками) або жестами, що дитина любить конструктор та розмальовки, а не любить, коли до неї без попередження доторкаються.

Електронний блокнот про кожного учня

У нього асистент щодня записує, що було бажаного, а що небажаного протягом навчального дня, ідеї, що робити, щоб не повторилося негативні моменти, чого дитині бракувало — аби створити оптимальне освітнє середовище.

Щоденник зв'язку з родиною

Вчитель пише батькам, що сталося з дитиною протягом навчального дня, а батьки пишуть вчителю, що трапилося вдома. Приміром, педагог бачить: учень без настрою, в'ялий. Відкриває щоденник і з'ясовується, що дитина всю ніч не спала. Тож вчитель може виділити додатковий час для відпочинку, щоб учень після перерви міг краще опанувати навчальний матеріал.

Сільське господарство України. Рослинництво*(розробка уроку з географії для 9 класу)***Мудренко Ольга Вікторівна,***вчитель географії комунального закладу «Загальноосвітня**школа I-III ступенів № 16 Вінницької міської ради»,**спеціаліст першої кваліфікаційної категорії***Мета уроку:**

Знаннєвий компонент: ознайомити учнів з особливостями галузевої структури рослинництва, з особливостями структури сільськогосподарських земель України, географією основних виробництв рослинництва; дати поняття «сільськогосподарські угіддя та їх структура»;

Діяльнісний компонент: удосконалити навички роботи з картами, визначати місце України на світових ринках сільськогосподарської продукції; розвивати в учнів уміння аналізувати статистичні дані, дані діаграм, працювати з картою; розвивати просторове, логічне мислення, робити висновки та висловлювати свої думки.

Ціннісний компонент: виховувати почуття господарського ставлення до землі, самостійність мислення, цікавість до теми, патріотизм, екологічну грамотність.

Основні поняття: структура сільськогосподарських угідь, сільськогосподарські угіддя, галузі рослинництва, зернові культури, технічні культури.

Тип уроку: комбінований.

Обладнання й матеріали: підручник географії, «Фізична карта України», карти розміщення основних сільськогосподарських культур, атлас.

Хід уроку**I Орієнтація, мотивація діяльності**Вступне слово вчителя.

Урожай 2018 року — 70 мільйонів тонн зерна. Такого ще не було ніколи!!!
(графік, який показує наш загальний урожай зернових у динаміці з 1991 року виводиться на екран) (Див. дод. графік)

II Цілепокладання

1. Повідомлення теми, мети, завдань уроку.

2. Мотивація навчальної діяльності

Прийом «Займи позицію»

- Чи зможе Україна і на далі залишатись одним із найбільших світових виробників сільськогосподарської продукції? (Відповіді учнів)

- Які перспективи відкриваються перед Україною на світовому ринку?

3. Визначення очікуваних результатів.

Очікувані результати: учень характеризує особливості розміщення галузей рослинництва в Україні; особливості розміщення посівів основних сільськогосподарських культур, аналізує карти сільськогосподарських культур, графіки та діаграми, оцінює місце України на світових ринках сільськогосподарської продукції; вміє робити висновки та висловлювати, думки.

III Цілереалізація

1. Перевірка виконання домашнього завдання.

Бесіда за запитаннями підручника (с. 75, §13).

2. Усебічна перевірка ступеня раніше засвоєних знань.

Приєм «Бліц-опитування»

- Що таке ґрунт?
- Головна властивість ґрунту?
- Які ви знаєте типи ґрунтів?
- Які з причин, природно-географічні чи соціально-економічні, більшою мірою впливають на рівень розвитку сільського господарства України?
- З яких основних галузей складається сільське господарство?

3. Сприйняття й усвідомлення учнями нового матеріалу.

1. Склад сільського господарства України

Розповідь вчителя

Україна має давні сільськогосподарські традиції. Знання про розвиток рослинництва від найдавніших часів і про його сьогоденний стан є важливими, оскільки Україна і надалі залишається світовим лідером у виробництві зернових та окремих технічних культур.

2. Структура сільськогосподарських угідь.

Робота з підручником

Опрацювати діаграму (мал.54, с.76, §14). Зробити висновки про структуру сільськогосподарських угідь.

3. Характеристика рослинництва України

(відповідь учнів, які отримали випереджувальне домашнє завдання .

Знайдені археологами залишки культур найдавніших племен (Трипілля) свідчать про те, що на території України сільським господарством почали займатися приблизно 5000 років тому. Сільське господарство є однією з найважливіших серед галузей матеріального виробництва в Україні (17,5 % зайнятих, 2017 р). У виробництві загального обсягу сільськогосподарської продукції домінує рослинництво (близько 70 %). Продукція рослинного походження є також головною в експорті сільськогосподарської продукції.

Рослинництво — галузь сільського господарства, яка вирощує зернові, технічні, кормові культури, а також овочі і фрукти. Основою рослинництва країни є вирощування зернових — пшениці, жита, проса, кукурудзи, рису та ін. Зернові —

одні з основних продуктів харчування людини, а також сировина для харчової промисловості. Кожна культура має різну врожайність. Врожайність – це кількість сільськогосподарської продукції в центнерах з 1 га посівної площі. На врожайність сільськогосподарських культур впливає поєднання світла, тепла і вологи під час їх росту.

Прийом «Творча лабораторія»

Користуючись картами атласу, підручником, статистичними матеріалами, складіть узагальнюючу таблицю «Географія основних рослинних культур». (З метою економії часу роботу можна виконувати за варіантами).

4. Осмислення, первинна перевірка розуміння й корекція засвоєних нових знань.

Робота з картами атласу.

Аналіз карт виробництва зернових і технічних культур, картоплярства, овочівництва, баштанництва, виноградарства.

5. Фізкультпауза.

6. Закріплення знань і способів дій.

Тестові завдання

1. Назвіть основну зернову культуру України:
А) гречка; Б) кукурудза; В) озимий ячмінь; Г) озима пшениця.
2. Назвіть основну олійну культуру України:
А) соя; Б) льон; В) соняшник; Г) рапс.
3. Зазначте, яка технічна культура є головною на Поліссі:
А) Кукурудза; Б) Соняшник; В) Льон-довгунець; Г) Тютюн.
4. Зазначте, на якій території переважно вирощують яру пшеницю:
А) Передкарпаття. Б) Полісся. В) Степ. Г) Лісостеп
5. Зазначте, на якій території переважно вирощують льон-довгунець:
А) Лісостеп; Б) Карпати; В) Полісся; Г) Степ.
6. Виберіть показник, що характеризує питому вагу сільськогосподарських угідь у земельному фонді України:
А) 60 %. Б) 70 %. В) 80 %. Г) 90%.
7. Найбільші посівні площі займають культури:
А) зернові; Б) кормові; В) технічні; Г) овоче-баштанні; Д) ягідні
8. Яка культура є досить врожайною, посухостійкою і має кормову цінність:
А) гречка; Б) кукурудза; В) ячмінь; Г) просо; Д) рис.
9. До технічних культур належать:
А) зернові та крохмаленосні; Б) олійні та цукроносні; В) баштанні та овочеві.
10. Розташуйте послідовно в порядку зменшення площі сільськогосподарські угіддя на території України:
А) Пасовища; Б) Орні землі; В) Багаторічні насадження; Г) Сіножаті.
11. Встановіть відповідність між видами технічних культур та їх приналежністю до групи за значенням:

1. Картопля
2. Соняшник
3. Цукровий буряк
4. Льон-довгунець

- А. Цукроносні культури;
- Б. Олійні культури;
- В. Крохмаленосні культури;
- Г. Ефіроолійні культури
- Д. Волокнисті

7. Узагальнення й систематизація знань.

Прийом «Займи позицію»

- Чи зможе Україна і на далі залишатись одним із найбільших світових виробників сільськогосподарської продукції?

IV Рефлексивно-оцінюючий.

1. Контроль і самоперевірка знань.

2. Підведення підсумків уроку.

На уроці ми познайомилися з головною галуззю сільського господарства України – рослинництвом. Вивчили розміщення основних сільськогосподарських культур на території України.

3. Рефлексія.

Прийом “Я сьогодні зробив для себе висновок, що ...”

4. Інформування про домашнє завдання.

- Опрацювати текст підручника § 14

- Прочитати конспект уроку

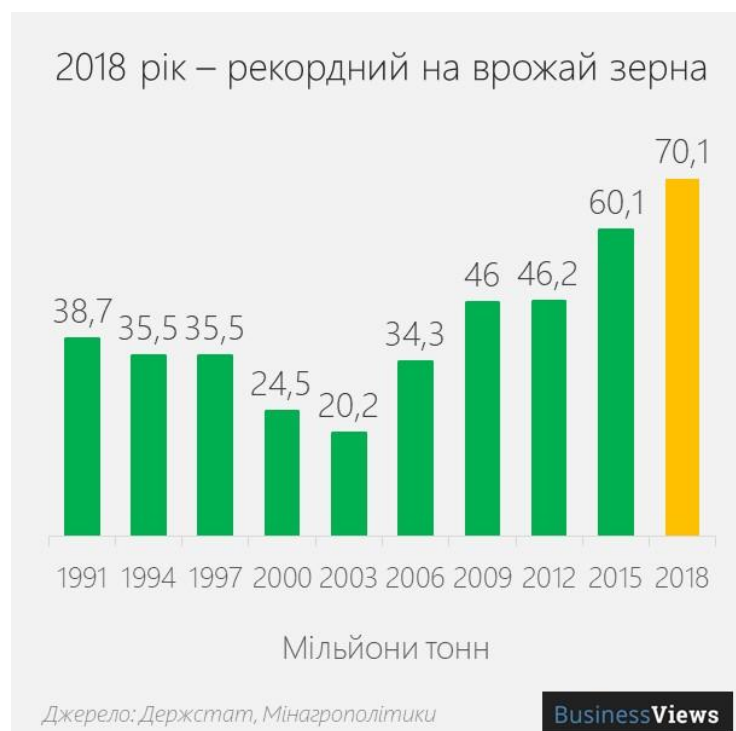
- Вивчити дані таблиці, вміти показувати райони вирощування сільськогосподарських культур.

- Уявіть, що ви депутат Обл. ради, представник з питання сільського господарства. Вам потрібно довести доцільність вирощування сої у нашому регіоні.

5. Цінування, оцінювання.

(Проводиться коментування й оцінювання роботи учнів на уроці.)

Додаток

Техніка виконання передачі та ведення м'яча на уроці баскетболу*(розробка уроку з фізичної культури для 6 класу (модуль "футбол"))***Хмелевський В'ячеслав Миколайович,**

Вчитель фізичної культури комунального закладу "Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів – гуманітарно-естетичний колегіум № 29 Вінницької міської ради", спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист

Мета: 1. Удосконалити техніку передачі м'яча на місці та в русі.

2. Повторити техніку фігурного ведення м'яча.

3. Повторити техніку гри головою, коліном, ногою .

4. Закріпити ведення м'яча в парах з ударом по воротах

5. Виховувати наполегливість, старанність та бажання займатися фізичною культурою.

Обладнання: футбольні м'ячі, футбольна форма, свисток, секундомір, фішки

Місце проведення: спортивний зал .

№п\п	Зміст уроку	Дозування	Організаційно-методичні вказівки
I.	Підготовча частина	10 хв	
1.	Шикування, привітання, повідомлення завдань	1 хв	Звернути увагу на зовнішній вигляд учнів

2.	Вимір ЧСС за 15с.	1хв	<p>Звернути увагу на учнів з підвищеним пульсом (більше 23 ударів).</p>
3.	Повороти на місці	1хв	<p>Стежити за поставою, чіткістю виконання</p>
4.	<p>Хода:</p> <ul style="list-style-type: none"> - звичайна; - на носках; - на п'ятах; - у повному присіді; - «качиний крок»; 	2 хв	<p>Фронтальний метод. Стежити за поставою.</p>

5.	<p>Біг:</p> <ul style="list-style-type: none"> - звичайний; - приставним кроком правим і лівим боком; - високим підйманням стегна; - закиданням гомілки; 	3 хв	<p>Дихання спокійне, темп середній.</p> <p>Дистанція 2-3 кроки.</p> <p>Діти з ослабленим здоров'ям бігають</p> <p>довільним темпом.</p>
6.	<p>Човниковий біг</p>	2 хв	<p>Учні шикуються у дві шеренги. Біг вперед обличчям, назад спиною.</p> <p>Завдання виконується за сигналом, з дотриманням інтервалу.</p>
7.	<p>Вимір ЧСС за 15 сек.</p>	30с	<p>Звернути увагу на учнів з підвищеним пульсом (більше 38 ударів).</p>

II.	Основна частина	31 хв	
1.	Вправи з м'ячем:		
1)	Фігурне ведення м'яча між фішками	4хв	<p>Учні шикуються в колону по два, з дотриманням інтервалу.</p>
	Робота в парах:	15 хв	
2)	Передача та зупинка м'яча внутрішньою стороною ступні.		<p>Вправи виконуються в парах на місці, відстань між учнями 4-5 метрів</p>
3)	Передача м'яча внутрішньою стороною ступні в один дотик		<p>Відстань між учнями 4-5 метрів.</p> <p>Виконується правою та лівою ногою.</p>
4)	Накидання та відбивання м'яча: - ногою;		<p>Вправи виконують в парах, відстань між учнями 4-5 метрів.</p> <p>З накидання партнера та з</p>

	<p>- КОЛІНОМ;</p> <p>- ГОЛОВОЮ;</p>		<p>власного накидання.</p>
5)	Передача м'яча після обведення партнера		<p>Вправи виконуються внутрішньою частиною ступні</p>
6)	Зустрічна передача		<p>Виконувати вправи по коридорах обмежених фішками</p>
2.	Вимір ЧСС за 15 сек.	1хв	

3.	Вправи з м'ячем у русі:	5хв	Вправа виконується по черзі.
1)	- Ведення м'яча поміж фішок (змійкою);		Слідкувати за дистанцією.
2)	- Передача м'яча в один дотик між фішками		Передача виконується правою або лівою ногою на вихід гравця, що рухається
3)	- Ведення та передача м'яча в парах з ударом по воротах;		Дотримуватись дистанції, удари внутрішньою частиною ступні
4)	Шиккування в одну шеренгу. Організація дітей до навчальної гри.	1 хв	Підготовка інвентаря. Та визначення навчальних воріт, поділ класу на команди.

5.	Навчальна гра з використанням визначених модулем «футбол» технічних прийомів	5 хв	Гра на дві половини залу
III	Заклучна частина	3-4 хв	
1.	Прибирання місць занять	1хв	Лави, фішки, м'ячі, желетки
2.	Шикування.		Спину тримати рівно, слідкувати за осанкою
3.	Вправи на відновлення дихання	1хв	Хо́да у повільному темпі
4.	Вимір ЧСС за 30 с.	1хв	 Звернути увагу на учнів з підвищеним пульсом
5.	Підсумок уроку Домашнє завдання	1 хв	Виявити кращих учнів, зробити зауваження, поставити оцінки. Вправи ранкової гімнастики

Металургійний комплекс України

(розробка уроку з курсу «Географія. Україна та світове господарство»)

Кравчук Петро Володимирович,

вчитель географії комунального закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №33 Вінницької міської ради», спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, старший вчитель

Мета уроку: підбити підсумки вивчення теми, звернувши особливу увагу на проблему галузі; Перевірити знання учнів про головні поняття та факти, географічну номенклатуру з цієї теми.

Навчальні досягнення учнів:

- Називає галузі, які входять до складу металургійного комплексу та типи підприємств, які працюють у галузі
- Характеризує галузеву та територіальну структуру металургії
- Показує на карті основні райони та центри металургії
- Пояснює розміщення різних типів підприємств
- Аналізує статистичні дані про викиди шкідливих речовин у різних містах України
- Робить висновки про вплив галузі на навколишнє середовище

Хід уроку

Повідомивши учням мету уроку, вчитель пропонує взяти участь у географічній вікторині, яка буде складатися з 5 конкурсів:

1 конкурс «Візитівка»

2 конкурс «Знавців»

Проводиться усне опитування з метою перевірити засвоєння учнями деяких фактів з теми. Правильна відповідь + 1 бал, неправильна відповідь – 1 бал, відсутність відповіді 0 балів. Тривалість опитування 7-8 хвилин.

Запитання

1. В якому місці України та коли почалося промислова виробництво чавуну (Луганськ, 1800р)
2. Один з найбільших у світі залізрудних басейнів (Криворізький)
3. Яку назву мають інші залізрудні райони України? (Білозерський, Керченський, Кременчуцький)
4. Один з найбільших у світі марганцеворудних басейнів (Нікопольський)
5. Місто, в якому знаходиться єдиний на Україні титаномагнієвий комбінат (Запоріжжя)
6. В якому місті знаходиться металургійний комбінат “Азовсталь” (Маріуполь)
7. Де і коли виникло перше підприємство кольорової металургії на Україні? (1887р – Микитівський ртутний завод)
8. Одне з найбільших підприємств кольорової металургії в Європі потужністю більш ніж 1 млн тон продукції (глинозему) за рік (Миколаївський глиноземний завод)
9. На якому заводі діє найбільша в світі доменна піч? Її об’єм 5 тис. м³, а маса металоконструкції становить 62 тис. тони (Криворіжсталь з 1974р)
10. Який металургійний район посідає провідне місце в Україні з виробництва сталі? (Придніпровський)
11. Який метал постачає Калуський концерн “Оріана” (Магній)
12. Центр зі збагачення титанових руд у Житомирській області (Іршанськ)

3 конкурс «Картографів»

Учні (один з групи) отримують контурну карту України з позначенням центрів кольорової металургії та 5 знаків центрів чорної металургії. Протягом 5 хвилин учні повинні закріпити умовні знаки на контурній карті. За кожний об’єкт - 2 бали.

Команда №1

- ▶ 1. Титанові руди (Іршанське Житомирська обл)
- ▶ 2. Ртутні руди (Микитівське Донецька обл)

- ▶ 3. Магнієві руди (Стебник Львівська обл)
- ▶ 4. Поліметалеві руди (Берегівське Закарпатська обл)
- ▶ 5. Марганцеві руди (Великотокмаське Запоріжська обл)

Команда №2

- ▶ 1. Титанові руди (Самотканське Дніпропетровська обл)
- ▶ 2. Ртутні руди (Вишківське Закарпатська обл)
- ▶ 3. Магнієві руди (Калуш Івано-Франківська обл)
- ▶ 4. Нікелеві руди (Побузьке Кіровоградська обл)
- ▶ 5. Залізні руди (Криворізьке Дніпропетровська обл)

Команда №3

- ▶ 1. Залізні руди (Білозерське Запоріжська обл)
- ▶ 2. Золото (Мужіївське Закарпатська обл)
- ▶ 3. Залізні руди (Кременчуцьке Полтавська обл)
- ▶ 4. Марганцеві руди (Нікопольське Дніпропетровська обл)
- ▶ 5. Свинцеві руди (Рахівське Закарпатська обл)

4 конкурс «Проблемне запитання»

Кожна група отримує одне питання та дає на нього вичерпну відповідь. Наприклад:

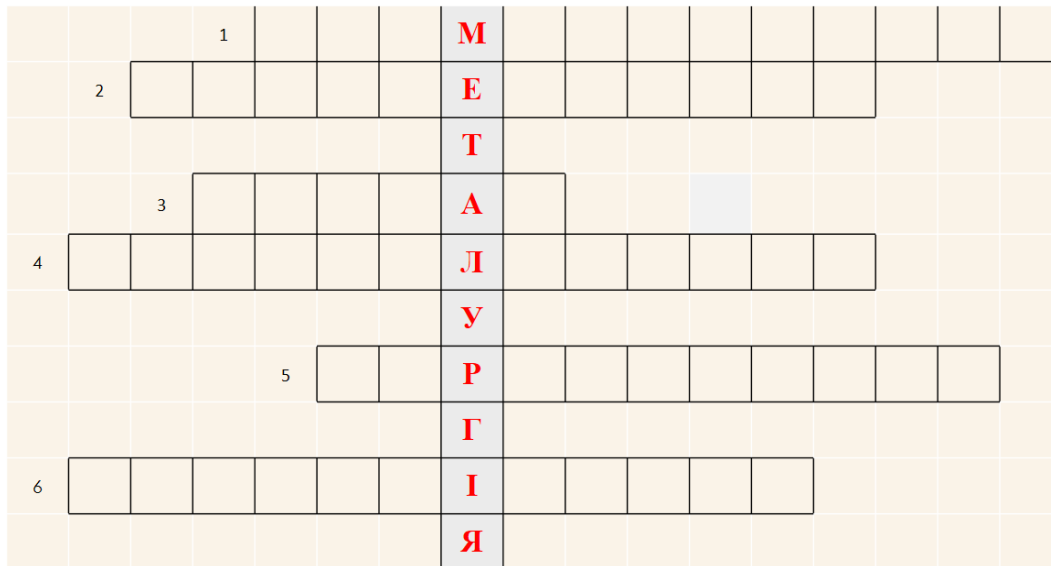
Що сприяло розвитку чорної металургії на Донбасі?

Чому кольорова металургія розвинута в Придніпров'ї?

Чому на території Вінницької області немає підприємств металургійного комплексу?

- (відповідь до 3 хвилин)

5 конкурс «Кросворд»

Запитання :

- ▶ 1. Басейн залізної руди, що розташований біля міста, що випускає українські вантажівки? (Кременчуцький)
- ▶ 2. Залізорудний басейн у Запоріжській області? (Білозерський)
- ▶ 3. Вугільний басейн, відкритий Григорієм Капустіним? (ДОНБАС)
- ▶ 4. Найбільший басейн марганцевих руд у світі? (Нікопольський)
- ▶ 5. Єдиний басейн залізної руди в АРК? (Керченський)
- ▶ 6. Басейн залізної руди біля найпротяжнішого міста України? (Криворізький)

Підведення підсумків географічної вікторини.

Уважність – основа комунікативної компетентності педагога

Докійчук Тетяна Володимирівна,

методист з практичної

психології та соціальної роботи комунальної установи "Міський методичний кабінет", спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії

Спілкування педагога починається зі сприймання учнів, батьків, колег, де велику роль відіграє уважність. Роль уваги у спілкуванні надзвичайно велика, вона дає вчителю змогу: відібрати значущі об'єкти, не реагувати на все, діяти вибірково й розсудливо, створювати своєрідний ефект «комунікативного дзеркала», яке відображає емоційний клімат уроку чи іншої форми взаємодії.

Ефект «комунікативного дзеркала», ґрунтується на вмінні вчителя зрозуміти стан іншої людини. Увага є інструментом встановлення педагогічного контакту, адже зосередженість на інтересах учнів, вияв уваги до них сприяє розвитку гарних стосунків. Тому, щоб навчитися ефективно спілкуватися, потрібно насамперед бути уважним, тобто помічати те, що для учнів, інших людей цінне й значуще, щоб не плутати те, що є значущим для себе і для іншого, зважати на цінності вихованців, розвивати їх, а не підмінювати власними.

Цьому сприяє розвиток спостережливості педагога, вибіркової спрямованості сприймання. Спостережливість ґрунтується на увазі, сприйманні, мисленні й пам'яті. Вчитель має виробити в себе здатність розуміти, яка внутрішня сутність прихована за зовнішніми ознаками, тобто, спостерігаючи, аналізувати.

Розвитку даного вміння буде сприяти:

- звичка бути уважним до всього навчально-виховного процесу;
- поєднувати уважність із вчасним педагогічним впливом на учнів;
- поєднувати увагу до пізнавального й морального аспектів навчально-виховного процесу;
- поєднувати стійкість й рухливість уваги, здатність до раціонального її перенесення.

Щоб розвивати спостережливість, слід ознайомитися з кінетикою (наукою про мову тіла у спілкуванні між людьми). Кінетика рекомендує: звертати увагу на позу співрозмовника. Наприклад: пряма спина вказує на сильний характер (але може й негнучкий), плечі подані вперед під час розмови (людина мовчить) - може свідчити

про затамований гнів, плечі підняті вгору - страх, розправлені - готовність узяти на себе відповідальність, опущені - усвідомлення тягаря проблем.

Без слів можна зрозуміти й подбати про психологічну підтримку дитини, якщо її постань сигналізує про прохання допомогти: стерте обличчя, «безживна» поза, схрещені на грудях руки.

Фахівці до прикладу наводять еталонні ознаки різних станів дитини:

- стан страждання - губи опущені, на чолі зморшки, очі сумні, брови зведені, мовчазність, рухи повільні.
- стан зневаги - очі звужені, куточки губ опущені, брови насуплені, голова піднята догори, крива посмішка, холодний погляд, відвертається, поза зверхня.
- стан страху - очі розширені, поза застигла, рот трохи розкритий, брови трохи підняті, рухи різкі, погляд бігає, голос тремтить, піт.
- стан подиву - очі широко розкриті, рот трохи відкритий, брови підняті, на чолі зморшки, поза застигла, інтонації окличні, погляд запитливий, обличчя застигле.
- стан радості - посмішка, очі сяють, примружені або розкриті, хода легка, брови підняті, обличчя динамічне, мова жвава.
- стан гніву - рот розкритий, очі відкриті або як щілинки, брови різко зведені, обличчя перекривлене, динамічне, кулаки стиснуті, на переніссі вертикальні зморшки, втрачає самовладання.

Інформативною є і спрямованість погляду людини. Очі завжди віддзеркалюють стан нервової системи. Якщо у людини погляд спокійний, розслаблений — вона і внутрішньо спокійна.

Запорукою уважності також є вміння аналізувати власні дії. Для розвитку комунікативної культури вчителю потрібно й себе бачити так, як бачать його інші, повернутися обличчям до себе і зрозуміти, які сигнали йдуть від нього до учнів.

Щоб бачити себе очима дітей, варто:

- частіше аналізувати власну діяльність, намагаючись поставити себе на місце учнів (ідентифікувати свою позицію з позицією дітей);
- відвідувати уроки інших учителів і порівнювати свою поведінку з їхньою;
- усвідомлювати, як особисті недоліки впливають на роботу, на ставлення учнів;
- визнавати помилки, аналізувати «прізвиська», які можуть давати вчителю учні;
- вчитися зіставляти сьогоденну атмосферу з учорашньою, шукати спільний психологічний знаменник взаємодії.

Психологи пропонують схему, за допомогою якої педагог зможе керувати своєю увагою. Простір уваги фахівці поділяють на три кола. Велике коло - весь простір, який можна оглянути й сприйняти (у школі - це клас); середнє коло - простір

безпосереднього спілкування вчителя (з одним учнем чи з групою); мале коло - сам педагог і найближче оточення, у якому він діє. Пульсація від малого кола до великого підтримуватиме увагу, зберігатиме її інтенсивність (від власних думок, змісту повідомлення, до сприйняття його окремими учнями, усвідомлення, як реагує весь клас). Коли при виході на велике коло увага розпорошується і послаблюється, слід подбати про її зосередження, звузивши до малого, а потім повернутися до середнього кола.

В повсякденній діяльності вчитель повинен пильнувати за своїми думками, вони стають словами. Пильнувати за своїми словами, вони стають учинками. Пильнувати за своїми вчинками, вони стають звичками. Пильнувати за своїми звичками, вони стають характером. Стежити за своїм характером, він визначає долю, стиль спілкування, комунікативну культуру педагога!

Відповідальні за випуск:

Яценко О.В. – Директор Департаменту освіти Вінницької міської ради
Москальчук Н.І. – завідувач комунальної установи «Міський методичний кабінет»

Редакційна колегія:

Докійчук Т.В. – методист з практичної психології та соціальної роботи
Дрозд Т.М. – методист з навчальних дисциплін
Любчак І.О. – методист з навчальних дисциплін
Зима Л.Т. – методист з навчальних дисциплін
Маринович В.М. – методист з навчальних дисциплін

Комп'ютерна верстка:

Нарольська К.В. – методист з бібліотечних фондів